

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina; namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naložnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsa kokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Velik javen shod v Žalcu

narodnih kmečkih volilcev Savinske doline se vrši prihodnjo nedeljo, 12. prosinca ob 3. uri popoldne v Virantovi dvorani. Govorili bodo o volitvi v deželni zbor kandidat narodne stranke **Jožef Zdolšek**, nadalje državni poslanec **Franc Roblek** in **dr. Vekoslav Kukovec** iz Celja. Savinska dolina mora pokazati z veliko udeležbo pri tem ljudskem shodu, da stoji v taboru narodne stranke in da bode glasovala 23. prosinca za narodnega kmečkega kandidata **Jožefa Zdolška**. Kmečka zveza je lani vsiljevala finančnega uradnika, šele zdaj je iz strahu pred volilci postavila kmečkega kandidata Terglava, ki pa po splošni sodbi ni sposoben za poslanca. Zato proč s kandidatom hinavstva, živel pravi narodni kmečki kandidat **Zdolšek**. Kmetje, vsi na shod!

Poljska Matica Šolska.

Čitatelji „Domovine“ vedo že o najnovejšem protipoljskem činu ruske vlade, kateri je dostojen vrstnik pruskega zakona o eksproprijaciji Poljakov na Poznanjskem. Ta čin je bil po vsej pravici nazvan **zločinom** — to je zločin reakcije, katera smelo dviga glavo ne samo na zatrtje revolucije, ampak tudi na vničenje vsega, kar je osvoboditeljsko gibanje pridobilo od preplašene vlade in činovništva v narodni in kulturni smeri. Reakcija vbija delavnost ruske prosvetne Lige otežuje vsak korak, da, onemogočuje delavnost ruskega ljudskega vsenčilišča — in sedaj je z enim samim zamahljajem brez vsakega povoda vničila delo in čilo življenje Poljske Maticе Šolske. To je nadaljni korak na poti, katero je vlada nastopila s protinastavnim porušenjem volilnega reda v državno dumo in z najprostim voktroiranjem slabšega (volilnega reda), po katerem so Poljaki uvrščeni med menj pravne narode ter oropani dveh tretjin svojega dosedanjega zastopstva v dumi.

S posebnim občutkom odpiramo obsežno „Prvo poročilo Poljske Maticе Šolske“ (Pierwsze sprawozdanie Polskiej Macierzy Szkolnej), katero je razposlala Matica baš pred svojim razpuščenjem ne samo doma na Poljskem, ampak tudi po drugih slovanskih deželah, kakor bi hotela reči: „Vidite, tudi mi živimo!“ Po vsej pravici se je mogla Matica pred slovanskim svetom ponasati s svojo delavnostjo — ni pa slutila, da bode prvo poročilo, katero pošilja o svojem življenju v svet, obenem tudi nekrolog Maticе.

„Poljsko Matico Šolsko“ je ruska vlada potrdila še le 21. junija 1906. l., njen odbor in nadzorni svet sta se vstanovila julija meseca istega leta, delovala je torej samo 15 mesecev, ko jo je general-gubernator Skalon dne 14. decembra 1907 l. razpustil. Kar je v tej kraški dobi zvršila, zaslučuje v resnici vsega spoštovanja.

Kako navdušen odmev je vzbudila ustanovitev Maticе v celi deželi, o tem nam priča znatno število krajnih podružnic, katerih je bilo v celi dobi Maticinega delovanja ustanovljenih 781. Cela vrsta jih je navstala, seveda, še le v zadnjih mesecih, tako da je poslalo za prvi glavni zbor, ki se je vršil novembra meseca, še le 575 podružnic poročila o svojem delovanju — no, tudi to število je vsekako zelo znatno.

Število šol, katere je Matica vzdrževala ali podpirala, nam priča o nje velikem pomenu za narodno življenje Poljakov, kateri do ustanovitve Maticе sploh niso imeli poljskih šol (na Ruskem Poljskem). Kakor znano, je ruska vlada snovala in vzdrževala na Poljskem samo ruske šole — in še le po izdanju oktoberskega manifesta je dovolila tudi snovanja privatnih poljskih šol z gotovimi omejitvami na korist ruščini.

Do 1. julija 1907. l. je zaprosila Matica, naj se jej dovoli psovati 1247 šol, dovolilo se jih je pa samo 681; prosila je nadalje, naj se ji potrdi 316 učiteljskih sil, vlada jih je pa potrdila samo 159.

Vseh šol, katere je Matica popolnoma vzdrževala in katere je vlada potrdila, je bilo 141, poleg tega pa je Matica podpirala še veliko število privatnih šol. Od Maticinih šol je bilo 139 ljudskih šol, 2 srednji šoli (v Pultusku in Leczyci). Poleg tega je Matica podpirala osemrazredno gimnazijo v Plocku, srednjo šolo v Siedlicih, štiri-razredne srednje šole v Wicluni in Sieradzi in nižjo kmetijsko šolo v Pšelinu. Poleg šol je vzdrževala Matica 317 otroških oskrbovališč ter je organizirala veliko število kurzov za analfabete. V Maticinih oskrbovališčih je bilo 14.401 otrok, v vseh šolah, katere je Matica vzdrževala ali podpirala, kakor tudi v kurzih za analfabete je bilo poučevano skupaj 61.908 oseb (mladina in dorosli).

(Konec sledi.)

Politični pregled.

Domače dežele.

Delegacije se snidejo dne 27. januarja.

Generalni poročevalec o državnem proračunu bode v parlamentu poslanec Steinwender.

V drugem oddelku industrijskega sveta je bilo posvetovanje o programu za reformo in dogradbo delavskega zavarovanja. Industrijalci so se izrazili soglasno, da je potrebna uvedba zavarovanja za slučaj invaliditete. Industrija rada prevzame bremena za to zavarovanje nase, ako se jo bode z druge strani primerno podpiralo in pospeševalo njen razvoj. Sprejet je bil vladni načrt invaliditetnega zavarovanja, odobren vladni načrt, da se tudi delavce na domu podvrže zavarovanju proti bolezni in invaliditeti; od dolžnosti zavarovanja se oproste samo oni, katerih letne plače so večje nego 3600 kron (mesto 2400 kron po vladnem načrtu); tudi se je sklenilo, naj se zavarovanje razširi na poljedelske delavce in delavce v gozdih. Glede malih obrtnikov in kmetov je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da je želeli, da se tudi za te stanove uvede starostno in invaliditetno zavarovanje po sistemu samopomoči z državno, deželno in občinsko podporo.

Poljaki in Rusini. Znano je, kak boj divja že stoletja med tema dvema narodoma. V Galiciji, kjer so Poljaki gospodarji, je dandanes ta boj hujši nego kedaj prej. Vender nam je zabeleži krasen vzgled politične razsodnosti. Rusinski (ukrajinski) list „Rada“, izhajajoč na Ruskem, je napisal o nasilstvu ruske vlade proti Poljski Matici Šolski krasen članek, v katerem pravi: Zavzemamo enako stališče k dejstvu dijaških pretepov na Lvovskem vsenčilišču, kakor k dejstvu vstavljenju delavnosti Poljske Maticе Šolske, čeprav se gre v prvem slučaju za naše koristi, v drugem pa za koristi onih, ki so pogostoma nastopali proti nam

in še nastopajo. Zlo ostane vedno zlo naj je dela kdor hoče in naj trpi na njem kdor hoče in mi moramo proti zlu zavzeti vedno jednako stališče. Mi bolj živo čutimo udarec, zadan Poljakom, ker smo na svojem telesu pogostoma čutili podobne udarce. Pri tem ne odločuje, da so ti udarci padali po nas od poljske strani. Zatiranje, katero trpe naši bratje za mejo (v Galiciji) od poljske šlahte, nam ne brani, da bi ne videli in ne spoznali ogromnost nesreče, ki je zadela poljski narod vsled nasilstva varšavske administrativne ter da bi ne izrazili odkritosrčnega sočutja na tem poljskem narodu. Pri tem moramo seveda izraziti željo, da bi oni, kateri zatirajo Ukrajince (Rusine) v Galiciji, razumeli kolikor mogoče globoko pomen in smisel varšavskega dogodka. Mogoče, da bi se potem poljski del gališke javnosti — resno in vsestransko uvaživši pomen dejstva — naučil postopati obzirnejše s slabšimi doma in videč še krvavo rano na sebi, prenehal zadajati rane drugemu.

V resnici krasne besede, vredne, da si je Poljaki vzamejo k srcu.

Madžari bodo izkoristili vladne zahteve po znižanju kontingenta rekrutov in zboljšanju častniških plač v to, da iz vojne uprave iztisnejo kolikor mogoče jezikovnih in drugih koncesij v skupni armadi. Posl. Ugron piše v „Magyar Nemzetu“ da Madžari dovolijo povišanje rekrutov in zboljšanje častniških plač proti temu, da se jim dovoli madžarski službeni jezik v armadi, madžarski odznaki na zastavah in posebna madžarska mornarica.

Novi hrvatski ban baron Rauch je v seji ogrskih ministrov razvil svoj vladni program. V Zagreb pride še le, ko ga bode cesar sprejel v avdijenci in zaprisegel kot bana.

Dopisi.

— Iz Trbovelj. Novi občinski odbor trboveljski je izvolil v svoj prvi seji, dne 4. prosinca 1908 ob navzoč-

* Glej „Dom.“ štev. 152 od 1907. Politični pregled.

nosti c. kr. okr. glavarja gosp. barona Müllerja — soglasno županom c. kr. okr. šol. nadzornika in šol. ravnatelja gosp. Gustav Voduška. Volitve so se vzdrižali prejšnji župan g. Roš in naša najhujša narodna nasprotnika, hrastniški ravnatelj Leiler in Fritz Burger iz dobro znanih vzrokov, o katerih za danes raje molčimo, da si ne pokvarimo veselja nad volitvami. Nasprotno temu dejstvu moramo priznati našemu rudniškemu ravnatelju g. Tenschertu neupogljivo pošteno voljo, ki spoštuje pravico, ne oziraje se na desno, ne na levo. Njemu je pravičnost svetejša nego zagrizenost in zato „Čast mu“!

Županovim namestnikom je bil izvoljen narodnjak trgovec gosp. Kramer. Razun župana in namestnika sedi v občinskem svetu še sedem občinskih svetovalcev in sicer gg. ravnatelj Tenschert, veleposestnik Goropevšek, trgovec Dežman, gostilničar in mesar Forte, inženir Krassnig, kmet Sušnik in ravnatelj kemične tovarne Diermaier. V prejšnjem obč. svetu so bili razun g. Roša kot župana in g. Voduška sami Nemci, ter se mora sedaj fakt bilježiti z zadovoljstvom kot velik naš napredek.

Po volitvi so imeli odborniki pri g. Goropevškem prijateljski sestanek, kjer se je izpregovorila marsikatera navdušena in odkritosrčna beseda tičoča se gospodarskega in narodn. napredka v Trbovljah.

Govorili so: župan sam, ki je o svojem programu, katerega je bil razvil že takoj ob izvolitvi v občinski dvorani pred obč. odborniki in okr. glavarjem — tukaj podrobno razpravljaj. Z velikim veseljem je prisotno občinstvo sprejelo njegove plemenite in odkrite besede, do katerih uresničenosti mu Bog pomodi!

Govorili so še jurist Kramer in inženir Krassnig. Prvi v imenu trbov. občinstva in je izrazil veselje nad zastopnikom soc. demokratov v občinskem odboru, katerega zastopstva dosedaj ni imel trbov. občinski odbor. Drugi je govoril v imenu industrije.

V nedeljo zvečer ob 6. uri je priredilo gasilno društvo gospodu županu krasno bakljado z godbo pazniškega in del. podpornega društva. Z vseh bližnjih in daljnih vasi trboveljske občine je privrelo mnogobrojno ljudstvo in prirejalo pred hišo novoizvoljenega g. župana prisrčne ovacije.

G. župan se je ginjen zahvaljeval v daljšem govoru za ljubezen, katero mu ljudstvo skazuje ob tako častnem in znamenitem povodu, ob njegovej izvolitvi županom. Obljubil je vse moči zastaviti v povzdigo gospodarskega, v

procvit narodnega in v izobrazbo družabnega življenja.

Gromoviti „Živio“ in krepki „Na pomoč“ klici so zaorili med pokanjem topičev in med mogočnimi zvoki „Mladih junakov“ v čast gospodu županu in priznanje njegovih velikih zaslug za Trbovlje.

Po obhodu se je zbralo občinstvo vseh slojev v dvorani g. Kukenberga, kjer se je vrstila napitnica za napitnico.

Omenimo naj napitnico gosp. Kramerja, v kateri je opisoval nesebično delovanje g. župana od početka prihoda v Trbovlje, do sedaj. Bil je tudi ustanovitelj gasilnega društva, ki je letos obhajalo 20 letnico obstanka in g. župana Voduška izvolilo častnim članom.

Kakor se je g. župan kot društvenik vedno potegoval za medsebojno vzajemnost, prijateljstvo in skupno delovanje, tako se bode tudi kot predstojnik obč. odbora potegoval za skupno delo v prid trbov. občine in korist celokupnega naroda.

Trboveljsko prebivalstvo pa z upom pričakuje od novega župana in novega občinskega odbora, da se bode z verno poprijel velikega dela in z navdušenostjo vršil svojo težko nalogo, kajti kjer ni truda, ni uspehov. Naši veliki občini morajo stati na čelu močje, ki so delavni in v vsakem oziru napredni in ne varamo se, ako smelo trdimo: take močje imamo sedaj.

Z njimi naše simpatije in sreča junaška.

Gregorčičeva slavnost v Središču. Središko bralno društvo „Edinost“, ki razvija pod sedanjim predsedništvom prav živahno delovanje, je priredilo 26. decembra t. j. na dan sv. Štefana v šolskih prostorih Gregorčičev večer. Vkljub neugodnemu vremenu je prihitelo toliko občinstva, da so bili prostori kmalu pretesni. Spored večera je bil prav srečno izbran. Gospica Jelica Kosijeva nas je vpeljala z dr. G. Krekovo koračnico na klavir „V planini ki raj“. S svojim ljubeznivim nastopom si je pridobila mlada začetnica vsestranske simpatije. Predsednik, učitelj g. A. Kosi, pozdravi vse vdeležence in jih opozori v mehkih besedah na slavnostni govor. Slavnostni govornik, učitelj g. Košar, je govoril iz srca v srca. Z globoko ganjenostjo je povdarjal, da je S. Gregorčič delal mnogo, z boleščjo slikal njegovo trpljenje, z občudovanjem njegovo mirno resignacijo in krščansko ljubav. Po polurnem govoru so zadoneli klici „Večna slava nesmrtnemu Gregorčiču!“ in burni aplavz je zahvaljeval govor-

nika. Na bogatem sporedu je bilo še petje — 2 samospeva za bariton s spremljevanjem klavirja, moški in mešani zbor pod vodstvom g. Serajnika, triglasni deklški (deklice 6. razreda središke ljudske šole) s svojim učiteljem g. Kosijem kot pevovodjo — in deklamacije. Solist, učitelj g. Najžer, nam je ugajal najbolj v „Ujetega ptiča tožbi“, manj v R. Savinovi „Kropiti te ne smem“ in v L. Hudo-verniki „Naši zvezdi“; tukaj menda zato, ker je bilo spremljevanje premalo diskretno. Moški in mešani zbor je rešil svojo nalogo v splošno zadovoljnost — vsa zasluga gre pevovodjema gg. Serajniku in Kosiju — naravnost iznenadil pa nas je triglasni deklški zbor. Ob pesmih malih, do dna duše segajočih, se je moralo tej ali oni materi porositi veselja in sreče oko. Slabše so bile njihove deklamacije. Vzroka bode iskati v tem, da so bile predolge.

Največjo hvalo, ki gre v prvi vrsti društvenemu predsedniku, potem gospici Jelici Kosijevi, učitelju g. Košarju kot slavnostnemu govorniku, g. Serajniku kot pevovodji, g. Najžerju kot solistu, vsem cenjenim pevkam in pevcem, je izražala splošna govorica udeležencev, da smo doživeli v Središču večer, dostojen velikega pesnika, ki mu je bil posvečen.

— **Ustanovni občni zbor „Trgovskega društva v Mariboru za okrožje mariborskega sodišča“** 5. prosinca 1907 popoldne v Narodnem domu v Mariboru:

G. Berdajs pozdravi v imenu pripravljalnega odbora došlece ter povdarja razloge, ki so naravnost silili k ustanovitvi trg. društva v Mariboru. Ustanovnemu občnemu zboru se izvoli zač. predsednikom dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. Izražajoč svoje veselje nad tem, da se je našlo v našem mestu ter v Ptujja toliko agilnih ljudi, govori predsednik v pomenu trgovine v širšem pomenu besede.

Človek majhnih potreb, ki se zadovoljuje s tem, kar si sam pridela nima trgovine, on sam je producent in konsument; posredovalcev ne rabi. Prav počasi je došel človek od tega sistema narodnega gospodarstva do današnjega viška, ki ima na sebi dva značilna momenta: delo na eni ter druženje enakih močij na drugi strani. Posredovalec med producentom in konsumentom je trgovec. Današnji svet ne more več živeti brez teh posredovalcev. Kjer njih ni, tam navadno tudi ni blagostanja, tam ni moči — zato tudi narod brez trgovine nima nikakšne bodočnosti.

Ko bi Slovenci na Štajerskem imeli svojo trgovino ter obrt — ne vladali bi nam Nemci po naših mestih ter prometnih krajih. Ako hočemo kaj veljati treba nam trgovine. Če bo naše slov. občinstvo izvajalo geslo: Svoji k svojim, trgovci pa ga ne zlorabljali, smemo trdno upati na boljšo bodočnost.

To so v kratkem misli predsednikovega govora, ki je bil sprejet z velikim odobravanjem. Na to se prečitajo pravila.

G. Poš (Ptuj) izjavi v imenu ptujskih tovarišev, da pristopijo le, če se jim da z ozirom na njih število štiri odborniška mesta. Od strani Mariborčanov se temu ugovarja, kajti odbor šteje komaj 7 članov, od katerih jih mora po pravilih četvero bivati v Mariboru. Zunaj Maribora more živeti le troje odbornikov. Pomisliti pa je, da jih je med člani več zunaj Maribora ter Ptujja bivajočih, katerim treba dati najmanj eno odb. mesto. Z ozirom na to omeje Ptujčani svoje zahteve na dva odbornika, katerima pa si morajo sami voliti namestnika.

V znamenju lokalnega kompromisa se vrše volitve. Predsednikom društva se izvoli dr. Radoslav Pipuš, ki je tudi protokoliran trgovec. V odbor se izvolijo: gg. Berdajs, trgovec, Jagodič in Weixl, trg. sotr. (Maribor), Kocmut in Lenard (Ptuj), Zemljič, trg. (Sv. Lenart); namestniki: Jančič, Majar in Bureš (Maribor); pregledovalca računov: Poš (Ptuj), dr. Sernec (Maribor).

Dr. Pivko še pozdravi novo društvo v imenu „Slov. Čitalnice“, dr. Sernec v imenu „Sokola“, g. Medved v imenu nar. učiteljstva.

Odbor se je sestavil takole: Podpredsednik Jagodič (Maribor), tajnik V. Weixl (Maribor), blagajn. V. Berdajs (Maribor).

Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Slovenske novice.

Štajersko.

— Za dijaško kuhinjo v Celju je poslal gosp. dr. Silvija Hrašovec, sodni pristav v Mariboru, namesto venca na grob pokojnega gosp. Janeza Petrička 10 kron.

— Ples slovenskega trgovskega društva v Celju 2. februarja. Prire-

— Kako pravico? V glavah se vam je zmešalo. Kako naj jaz to vem? Ali sem z razbojniki v kompaniji, kaj? — je hitro govoril in privijal luč s tresočimi rokami.

— Vemo, da ste pošteni, a vi veste za razbojnike. Kako ne? V jeseni so vam ukradli konje, vi pa nič, pred kratkim so vam ukradli denar, lopova ste celo zalotili v sobi, a vi zopet nič, niti sodniji niste naznanili, niti žandarju povedali.

— Čemu neki? Da bi imel še večje stroške? Kaj mi pomaga sodnija ali žandar? Ali lahko ujamejo veter na polju in mi ga na vrvi pripeljejo. Naj dobijo na poslednji dan kazen za krivico, ki so mi jo storili.

— Iz tega vidimo samo, da se bojite izdati razbojnike.

— Če bi vedel, ali bi jim odpustil svojo izgubo in jih ne izdal? Zastonj mi gotovo...

— Vi ne govorite odkrito in delate, kakor mačka z vrelo kašo — ga je ostro prekinil Jernej. Nismo prišli sem, da bi se z vami prerekali, samo

LISTEK.

Sodba.

Poljsko napisal VI. St. Reymont.
Poslovenil J. Glonar.

Vrata so se naenkrat hrupno odprla, veter je puhnil v sobo, iz temnega prikleta pa so se začeli valiti v grozeči, tihi trumi kmetje in niso niti pozdravili „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, tako da je mlinar začuden položil žlico na mizo, prijel svetilko, ki se je v prepihu zagugala in jih gledal z začudenimi očmi.

— Kaj da vas je toliko — je zamrmral.

— A še več jih čaka na dvorišču — je rekel Jernej in stopil naprej.

— Kaj bi radi?

— Na pogovore gotovo nismo prišli — je nekdo odgovoril in počasi zapiral za seboj vrata.

— Potem sedite, takoj bom po-večerjal.

— Naj vam dobro tekne. Mi že lahko počakamo.

Mlinar je začel naglo jesti in cmakati, kmetje pa so posedli po klopih, grelji svoja pleča ob peči in zvesto gledali Jerneja, ki je prisedel k mizi naslonil nanjo lakte in se zamislil.

— Slabo vreme, kaj? — je izpregovoril mlinar.

— V sušcu je redkokegaj bolje.

— Seveda, kakor vedno pred spomladjo.

Tukaj se je razgovor pretrgal, tako da je v tišini samo mlinarjeva žlica škrohotala po robih sklede; na dvorišču je zdaj in zdaj kdo otepal ob bruna blato s svojih črevljev, včasih se je veter šumno uprl v stene, da so zajebile in dež je ropotal po orošenih šipah oken.

— Jadviga! — je poklical mlinar in si obrisal z dlanjo velike brke.

Iz stranske izbe je prišlo močno dekle, zelo lepo in po gosposko opravljeno, ozrlo se je bistro po kmetih, pobralo sklede in odšlo, zibaje se s širokimi plečami.

— Torej, kaj imate? — je začel mlinar in potrkal po tobačnici.

— A niti ena roka se ni iztegnila po tobaku, ker so se obrazi naglo zmračili, jeden ali drugi je pokašljaj in se v skrni pokraspal po temenu, vsi pa so gledali na Jerneja, ki se je zravnal, uprl blede, neizprosti oči v mlinarja in počasi izpregovoril.

— Prišli smo, da nam puate razbojnike...

Mlinarja je kar vznag vrglo, izbulil je oči, raztegnil roke in zastokal:

— V imenu Očeta in Sina! Odkod naj jaz to vem?

— Spoznali smo, da morate samo vi vedeti zanje! — je rekel bolj tiho Jernej in vstal; kmetje so vstali s klopij in stali okoli, kakor trda stena, uprli njega poželjive in ostre oči, kakor trebove kremplje, tako da je mlinar postal v obrazu ves rdeč.

— Prišli smo k vam po pravico! — je močno zaklical Jernej.

— In vi nam morate povedati, morate! — so se oglasili drugi polglasno, strogo.

ditveni odsek prične te dni z razpošiljanjem vabil. Ako bi kdo pomotoma ne dobil vabila, je vljudno naprošer naj to blagovoli naznaniti, ker je vsto le proti vabilu dovoljen. Obleka j promenadna. Ker je čisti dobiček ples namenjen zakladu za ustanovitev trbolniške blagajne za Sp. Štajer, je pričakovati, da ne izostane ni jedna slovenska rodbina iz Celja in bližnje okolice. Preplačila se v isti namehvaležno sprejemajo. Odsek se tu obrne na razne gg. veletržce z vabi da se s primernimi doneski odzove.

— **Iz Zavrča pod Ptujem.** Pri tečeni teden je ustrelil šolski vod, g. Josip Troha, na Dravskem oto divjega mačka. Enega je že ustrl pred nekaterimi leti. — Na isti okste zašli pred tremi leti dve dji svinji, a se ni posrečilo ju ustrel; odšli ste nazaj na Hrvaško. — Tano levci na Novega leta dan opazilie enega divjega mačka. Morda se sreči ga ustreliti. Lovski blagor!

— **Podlistek.** Opozarjamo naanimiv podlistek „Sodba“ od poljskiasatelja Reymonta v slov. prevodu J. Glonarja.

— **Iz Celja.** Glede g. Pustika, šolskega vodje v Svetini, smo bikeloma napačno poučeni; on ima bozen na nogi, vsled katere je dobil dust — Nogo pa si je pri gležnju zaila gospica Nikica Kosijeva, učitelj na Teharju.

— **Iz Celja.** Kakor že omešno, se vrši občni zbor „Delavskegopornega društva“ v nedeljo ob uri popoldne v društvenih prostorih. Ako bi ne bilo navzočih dovoljno čvilo članov, se vrši ob pol 4. uri občnzbor pri vsakem številu članov. Tabčni zbor je velike važnosti, pridittorej vsi! — V soboto, jutri, je po 8 uri v društvenih prostorih pevski seinek.

— **Iz Celja.** Vojak, katere se mislil obesiti, se piše Hervatičin je doma nekje blizu Celja.

— **Umrl** je v sredo v Cel polkovnik v pok. g. Avgust Kra star 64 let. Pogreb se je vršil das popoldan iz mrtvašnice na pokelišču.

— **Shodi.** Kandidat g. Iolšek ima volilni shod v nedeljo 12. m. po rani maši v Novi cerkvi pri rivcu. — Dne 19. t. m. se vršita sda v Konjicah in Ločah.

— **Iz davčne službe.** Prevljeni so gg. davčni upravitelj Iv. Paovšek iz Slovenjgradca v Brežice kouradni predstojnik, davčni asistent Fšedlak iz Celja v Radgono, davčnisistent Maks Merčun iz Konjic v Bree.

— **Imenovan** je namestnišnikoncipistom g. dr. Franc Ratej v Injicah.

— **Imenovan** je vadniškim učiteljem na mariborskem učiteljišču gosp. Friderik Šijanec, učitelj na mornariški šoli v Pulju.

— **Umrl** je v Dramljah občespoštovani posestnik g. Rajh, oče obeh odvetniških kandidatov gg. dr. Rajhov.

— **V Novi cerkvi pri Vojniku** se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Krive, po dom. Marko, ustanovni občni zbor kmečkgebralnega in izobraževalnega društva. Pričakujemo obile udeležbe, gostje dobrodošli!

— **Kupil** je veleposestvo gospe Suppanz v Poljčanah gosp. Zalokar iz Ljubljane za 120.000 K.

— **V Višnji vasi** se je posrečilo kanoniku Gregorecu spodriniti zanesljivo narodnega župana gosp. Lipuša. Tega se zelo veseli „vahtarica“ in „Tagespost“.

— **Pevsko društvo „Edinost“ v Žalcu** je izvolilo na rednem občnem zboru dne 4. t. m. soglasno stari odbor. Pevske vaje se prično v kratkem.

— **Iz Žalca.** Že nekočlikokrat smo se pritoževali, da naš občinski tajnik naprednemu občinskemu odboru na vkljub razvija jako živahno klerikalno agitacijo. Mož je v službi naprednega občinskega odbora, ne zdi se mu pa vredno, da bi politično prepričanje svojega delodajalca vsaj v toliko spoštoval, da bi malo brzdal svoje klerikalstvo. Nikakor ne, baš nasprotno! Kakor bi hotel občinski odbor in večino tržanov izzivati, udeležuje se s tako vnemo agitacije za klerikalne kandidate (prej za dr. Povaleja, sedaj za Terglava), da tej agitaciji na ljubo celo svojo službo zanemarja. Tako je bil dne 8. t. m. nič manj kot trikrat v Šentpetru na agitaciji za Terglava! Klerikalnemu tajniku napredne občine sicer ne vsiljujemo naprednega mišljenja, naj bode in naj ostane klerikalec, to pa po vsej pravici in prav odločno zahtevamo, naj se v uradnih urah vzdržuje agitacije za klerikalnega kandidata; mi ga plačujemo za to, da opravlja tajniški posel v naši občini in ne za agitatorja klerikalnih kandidatov. Izdati občinski denar za takega zdražbarja, to vendar ne gre, to bode sprevidel menda tudi gospod župan in občinski odbor ter upamo, da napravi temu nenadoma konec. Več tržanov.

— **Iz Braslovč.** V pondeljek, dne 6. t. m. je bil občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Podružnica je celo vrsto let spala, današnji občni zbor pa je pokazal, da še živi zanimanje za njo. Predsednikom je bil

voljen g. Florjan Rak, podpredsednikom g. Franc Lorber, v odbor pa gg. Janez Vogrinc, Rudolf Salaba, namestnikom g. Ivan Zotter in gosp. Janko Kramer. Odbor se obrača tem potom do vseh rodoljubov, naj podpirajo društvo, kar naj bi bila dolžnost pravzaprav vsakega narodno čutečega Slovenca. Družba sv. Cirila in Metoda je naša edina obrambna družba, katero morajo podpirati pristaši vseh političnih strank, kakor podpirajo vse češke stranke Češko Šolsko Matico in nemške njih Schulverein. Združimo se, saj ne delamo zase, ampak za narod. Delajmo in skrbimo za to, da bode na novo oživljena podružnica cvetela in rastla!

— **Iz Slovenjgradca.** Na občnem zboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjgradec in okolico se je izvolil za leto 1908 sledeči odbor: Predsednik: cand. iur. Konrad Šmid; njega namestnik: nadučitelj Šimon Šalamun; tajnik: davčni asistent Franc Pichler; namestnik: stud. iur. Albert Zavodnik; blagajnik: ofic. in okr. glav. Vladimir Ferjan; namestnik: trgovec Anton Valenčak; preglednika: gostilničar Jakob Vrečko in žel. uradnik Ivan Kumer. Na občnem zboru se je med drugim tudi obravnavalo vprašanje, kako pomnožiti dohodke družbe. Končno se je uvidelo, da so glavna in najsigurnejša opora družbi še vedno podružnice. V teh je potreba začeti s pravim, resnim delom. V to svrhu se je sklenilo, prirejati med prostim ljudstvom zborovanja in veselice, na kojih se naj istemu pojasni namen naše vrle družbe, nje dosedanje delovanje itd. — Z veseljem pa pribijemo že danes dejstvo, da postaja zanimanje za družbo sv. Cirila in Metoda v naših krajih vedno večje. Nadejamo se, da se bode tudi slovenjegraška podružnica v do glednem času zopet povspela na ono častno mesto, koje je zavzemala med svojimi posestrimi nekda, ko je še bila prva med svojimi sovrstnicami. Če stori vsak rodoljub svojo dolžnost, se bodedo lahko kmalu že veselili lepih uspehov. Na delo torej!

— **Zblaznela** je radi moževe smrti neka Trieb, vdova po čevljarju v Gradcu. Ubožica je mati 3 otrok.

— **V Brežicah** sokolski ples ni tako vspel kakor je bilo pričakovati. Pogrešali smo brate iz okolice, še bolj pa narodne dame. Pripravljalnemu odboru pa glede dekoracij vsa čast! Plesa se je udeležilo lepo odposlanstvo celjskega „Sokola“.

— **Iz Rajhenburga.** Prvi vojaški koncert v Rajhenburgu, ki ga je priredila tukajšna „Čitalnica“, je uspel nad vse pričakovanje dobro. Občinstva

je bilo zelo mnogo, posebno iz Brežic, Vidma, Krškega in Sevnice. Brežiški „Sokol“ je napravil tudi pešizlet iz Vidma v Rajhenburg ter se mu je pridružilo tudi nekaj celjskih Sokolov. Četvorke je prav spretno vodil gosp. Straus iz Zidanega mosta. Vojaška godba iz Karlovca pa je prav izborno in pridno svirala. Bila je vseobča zadovoljnost. Vsem udeležencem in vsem onim, ki so količkaj pripomogli, da se je ta velika prireditel tako dobro obnesla, izreka odbor najprisrčnejšo zahvalo.

— **Narodni svet** so si ustanovili ne morda štajerski Slovenci, temveč — kranjski Nemci. Nedavno smo slišali nekaj govoriti o narodnem svetu na Štajerskem; ali bode kaj iz tega? Bojimo se, da bi ne bil zopet mrtvo rojeno dete.

— **Žalostna smrt.** V Črešnjevcu se je napil 44 letni hlapec Lepej, službujoč pri znanem Kresniku, malo preveč žganja. Zavlekli so ga iz krčme v kolarnico, kjer je — umrl.

— **Pogorelo** je na Spodnji Poljskavi gospodarsko poslopje g. Matevža Pogorelca. Zgorelo je več prešičev, vsa kuretina in veliko žita ter krme. Gospodar se je pri gašenju hudo opekel. Zažgala je hudobna roka.

— **Deželni šolski svet** je sklenil razširjenje dvorazrednice pri Sv. Lovrencu nad Prožinom. — Imenovan je nadučiteljem v Štorah g. Fr. Cmerešek iz Loč. Definitivno so nastavljene gospodične, oz. gospodje: Anton Kovačec v Št. Vidu pod Ptujem, Štefanija Šeligo v Rajhenburgu, Josip Korban iz Luč za Gornjigrad, Ema Trstenjak pri Sv. Barbari v Halozah, Franciška Hribar v Laporju, Štefka Einspieler v Novi Štifti pri Gornjem gradu, Matilda Šmid v Podgorju, Miloš Roš v Hrastniku, Josip Velkavrh v Trbovlje-Vodah.

— **Kap** je zadela vrlega narodnega veleposestnika gosp. Simoniča v Ivanjkovcih pri Ormožu. Naše sočutje in željo po skorajšnjem ozdravljenju.

— **Ubili** so fantje na Štefanovo nekega Čuša v Marčinkovi gostilni v Ragoznici pri Ptuju. Kaj vse pijanost ne stori!

— **Iz Polzele.** („Dober dan, ste kaj dobre vule?“ „Zakaj pa ne, ko je lepa ureme.“) O „kandidatu“ Terglavu je „Domovina“ že mnogo pisala, samo o shodu na Polzeli še ne. Blamaža, ki jo je g. Terglav dne 5. t. m. v svojem rojstnem kraju doživel, mu bo najbrž ostala celo življenje v spominu. Ko je prišel g. Terglav pred otvoritvijo med zborovalce, je menda pričakoval pozdrava „Živijo Terglav“ — toda živ krst se ni zmenil za njega. Zato jih

po pravico in ker se namudi — ljudstvo na dvorišču in po kch čaka —, vas prosimo prijateljsko, la nam poveste, kdo vam je ukradel nar.

— Ko bi vedel, bi vede o tem že sodnija in cela vas — vneto razlagal in skrbjo gledal na tivratre, mrke obraze, a Jernej se jeestrpno stegnil, zablistal grozno z mi, ga prijel za suknjo in rekel atko in trdo:

— Kar ste rekli, ni re. Če pa nam prisežete na to v ceri, vam bomo verjeli in vas pustiliri miru.

Mlinar se je vsedel in izgovoril z nasmehom:

— He, he! Vidim, da jeala, kakor na mastni torek ..., seda, če pridete v trumi nad koga igra s palicami prisilite, vam bo prigel vse, kar boste hoteli ... Govoriram resnico: nič ne vem in ne pozim nobenih tatov. Če hočete, mi lahkverujete, če nočete, ne, k prisegi pa ne morete siliti, ker niste sodnija in vzravnal se te ter jih ponosno emeril z očmi.

— In mi smo prišli kot sodnija, ki pravično kaznuje! — je zatrdil Jernej tako odločno, da se je mlinar prestrasil in da mu je tudi kar sapo zaprlo.

Kmetje so stali tiho, mrko in gledali vanj z razpaljenimi očmi, prestopali nestrpno z jedne noge na drugo, a bili so tako grozni in polni neke neizprosne odločnosti, da mlinar ni vedel, kaj mu je storiti. Brisal si je s pleše obilen pot in gledal z osupnjenimi očmi trdovratne in odločne obraze kmetov; spoznal je, da tu ni nobene šale, ampak da se bo zgodilo nekaj strašnega.

Sedel je torej na klop in vzel parkrat duhana, da bi se okrepečal in odločil.

Jernej pa je pristopil k njemu in mu rekel svečano:

— Resnice ne marate povedati, a tudi prisega Vam je strašna. Iz tega je razvidno, da ste s temi lopovi dogovorjeni.

Kakor bi udarila strela z neba poleg njega, tako naglo je skočil

mlinar s klopi, da se je s hrupom prevrgla.

— Jezus Marija! Jaz v zvezi s temi roparji. In meni to v obraz pravite.

— Rekel sem in Vam rečem še enkrat!

— In mi ravnotako! — so zamrmrali kmetje in vse roke so se iztegnile k njemu, strogi obrazi so se nagnili, kakor oster kanjin kljun, kadar misli udariti.

Na ta hrup je prišla Jadviga in se ustavila pri vratih, kakor bi bila ukopana.

Pesti so se sklonile, kmetje so začeli kašljati, tu in tam se je kdo oglasil:

— Tukaj ne rabimo nobenih bab; prisluškuje samo in potem si brusi jezik.

— Naj se izgubi tje, odkoder je prišla.

— Gosi naj boža in ne vtiče svojega nosa v kmetske stvari! — so vreščali čimdalje bolj glasno, tako da se je Jadviga ujezila, odšla in tresnila za seboj z vrati.

Jernej pa je zopet iztegnil roko in rekel:

— Povem Vam, mlinar, da je prišel čas, da boste cbojeni in kaznovani.

— In da bo tudi potreben red na svetu!

— Da se iztrebi zlo in zopet uvede pravičnost.

Tako so padale grozne, težke besede in stisnjene pesti so se tresle pred njegovim bledim, strahupolnim obrazom.

— Bojte se Boga! Ljudje, kaj hočete? Kaj sem zakrivil? — je stokal mlinar prestrašeno in se oziral na vse strani, a Jernej se ni ozrl nanj, ampak je govoril naglo, tiho in tako neusmiljeno, da je mlinarja kar mraz preletaval.

— Ker neče priznati, je kriv; peljite ga, možje, na sodbo pred cerkev ... Na sodbo bodo prišli vsi, ki so delali ljudstvu krivico, na pravično sodbo in na zelo hudo kazen. Primate ga, možje!

Dalje sledi.

pozdravi tako, kakor sem zapisal v začetku dopisa. Kaj pametnejšega ni vedel povedati. Mož je bil v grozni zadregi. No, tu na Polzeli ga razven njegove žlahte in nekaj nerazsodnih kimovcev nikdo ne bo volil — saj se ljudje samo z njega norce brijejo. — V Št. Petru splošno govorijo, če „Km. zveza“ misli, da če deželni zbor ni za drugega, kakor da si poslanci kaj zaslužijo (saj Terglav tako ni zmožen ne govoriti ne kaj pametnega predlagati), potem pa naj duhovniki zberejo takega kandidata, ki ima raztrgano streho in tiste krone res potrebuje. — Na Polzeli pravijo hudomušneži, da bodo sicer volili Terglava, pa ne Alojzija, temveč p. d. Šalotnika, ki zna vsaj dobro pisati. — Resno povedano: mi potrebujemo moškega in delavnega poslanca kakor bo gosp. Zdolšek. Zato živijo Zdolšek!

— **Iz Studencie.** Igralci in stalni gostje gostilne g. Franca Koropca so darovali naši dični Ciril-Metodovi družbi 15/97 K kot novoletno darilo.

— **Nemške šole v Guberju** ne bo. Radovedni smo, kaj bo zdaj s tistimi stotinami „nemških“ otrok v Guberju, ki se že potapljajo v slovenskem morju — kakor smo slišali lani tožiti v vesoljnem nemškem časopisu? Ta šola, ki je padla vsled slabega gospodarstva mestne občine v vodo, kaže na eni strani prav jasno, koliko je vreden krič po nemških šolah, na drugi strani pa pomenja velikansko blamažo celjskega občinskega sveta. — Toliko marljivejše se mora delati odslej od slovenske strani za rešitvijo slovenskega šolskega vprašanja v Celju.

— **Zblaznel je 32 letni železničar** Ivan Kokovnik, doma iz Braslovč. V Račah je nedavno tega padel z zavore in si močno pretresel možgane. Sedaj pa so ga dobili v Mariboru pred nekim spomenikom s samokresom v roki klečati. Pravil je policiji, da je že svojo ženo vstrelil in da bo ustrelil še sebe.

— **Iz Šmihela nad Mozirjem.** Tukajšnja, Kmetijska podružnica imela je dne 29. decembra pr. l. svoj drugi občni zbor. Udov imela je koncem leta 91. Poučnih zborovanj priredila je podružnica tekom leta sedem. Na drugem občnem zboru govoril je nadučitelj g. Franc Praprotnik o oskrbovanju sadnega drevja in o njegovih škodljivcih; potovalni učitelj gosp. Fr. Goričan o umetnem gnojenju. Podružnica je naročila tekom leta za ude 186 kg deteljnega semena, 10 kg semena za travnike, 8 kg pesinega semena, 100 kg lanenega semena, 100 kg ovsa, 1250 kg ajde, 1 vagon rud. superfosfata, 2 vagona tomaževe žindre, 2500 kg kalijeve soli. 23 udov je dobilo od Kmetijske pojasnevalnice kalisindikata zastonj 1160 kg umetnih gnojil za poskušno gnojenje. 6 udov dobilo je za polovično ceno 3 biki marijadvorskega plemena, 2 mrjasca in 1 ovna. Nadalje je dobila podružnica eno travniško brano za polovično ceno in 3 drevesne škropilnice zastonj. 6 posestnikom se je pripoznala podpora v znesku 1420 K za povzgojo planinskih pašnikov. Iz deželne arevesne narocili so si udje 288 sadnih dreves. Denarnega prometa imela je podružnica v prvem poslovnem letu 6225 K.

— **Zahvala.** Kakor druga leta tako sta priredila tudi letos blagorodna gospa baronica in g. baron Cuobloch, grajskaka v Žovneku, božičnico za tukajšno revno šolsko mladino. Dne 29. decembra 1907 so bili otroci in drugi gostje povabljeni v grad Žovnek, kjer je blestelo krasno božično drevo s svojimi lepimi in bogatimi darili. Otroci so dobili toplo zimsko spodnjo obleko, šolske potrebščine, igrace, kolače ter so bili povrh pogosteni s kavo in pecivom. V zahvalo so zapeli nekaj

mičnih pesmic, ena učenka je deklamovala primerno pesem, eden učenec se je pa v imenu obdarovanih otrok zahvalil za lepa darila.

Podpisano šolsko vodstvo si šteje v prijetno dolžnost, izreči blagima dobrotnikom tem potom javno zahvalo s prošnjo, naj bi ta vrla dobrotnika tukajšnje šolske mladine vedno ostala naklonjena naši šoli.

Šolsko vodstvo Braslovče,
30. decembra 1907.

Lorber, nadučitelj.

— **Iz Ormoža.** Zahvala. V nedeljo, 22. decembra 1907 se je vršila na slovenski ljudski šoli Ormož-okolica božičnica. Ob tej priliki so bili obdarovani vsi učenci in učenke z različnim blagom za obleko. Najrevnejši dečki in najrevnejše deklice so dobili blago za celo obleko, drugi manj potrebni otroci pa manjše darove. Vsak otrok je še končno bil obdarjen z okusnim prigrizkom.

Za prireditve te božičnice ima največjo zaslugo slavna ormoška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, na čelu jej neutrudljivo delavna predsednica gospa učiteljica ženskih ročnih del Ana Rosinova, dalje sl. Okrajna posojilnica v Ormožu in slav. Ormoška posojilnica. Tem trem korporacijam, ki so z gmotnimi sredstvi pripomogle, da je božičnica tako dobro uspela, izreka podpisano šolsko vodstvo v imenu obdarovane šolske mladine v prvi vrsti pristrčno, iskreno zahvalo. Hvala lepa pa tudi častitim slovenskim ormoškim damam, ki so priskrbele otrokom okusen prigrizek in učiteljstvu, osobito g. Serajniku, za trud, ki ga je imelo s prireditvijo božičnice.

Dal Bog, da bi dosedanji prijatelji in pospešitelji ostali naši šoli naklonjeni tudi v bodoče!

Šolsko vodstvo Ormož-okolica, 6. januarja 1908.

Jos. Rajšp, nadučitelj.

— **Občni zbor ormoške podružnice c. kr. štajerske kmetijske družbe** se je vršil v nedeljo 29. dec. Bil je precej dobro obiskan. Poročilo načelnika g. dr. Iv. Geršaka o društvenem stanju, o dopisih in sklepih se je z odobravanjem sprejelo. Zastopnikom podružnice v okrajni pomožni odbor za razdelitev državne podpore po toči poškodovanim posestnikom v ormoškem okraju se je izvolil g. Franc Hanželič, župan na Hardeku. Na to je izborno predaval g. Martin Sever, c. kr. višji poštni oficijal v pok. o razumnem perutninarstvu. Njegovi predlogi za izboljševanje perutninarstva v okraju so se enoglasno sprejeli. (Da bi se le tudi energično izvršili! Op. ur.) Gospodarskega pogovora so se udeležili gg. dr. Geršak, drž. poslanec Iv. Kočevar, M. Ivannaša, Jurij Dogša, Franc Korpar, Ant. Porekar, župan Vraz, župan Kovarčec in še drugi. Sklenilo se je ustanoviti skladišče umetnega gnoja, kar je povzročilo takojšen pristop novih 30 udov. (Želeti bi bilo morda tudi, da se prirede gospodarska predavanja ali poučni tečaji, Op. por.) Zborovanje se je voče vršilo v znamenju oživljajočega se krepkega gospodarskega dela v okraju.

— **Iz Maribora.** Trgovec manufakturnega blaga, Anton Strohmaier, velik nasprotnik Slovencev, postal je insolventen. — Umrl je v Gradcu tukajšnji knjigovodja g. Josip Lenart. Sam se ni mešal dosti v politično življenje, a svojo obitelj je vzgojil povsem v narodnem duhu. Lahka mu zemljica!

— **Trgovski večer v mariborskem „Narodnem domu“** je priredil minolo nedeljo trgovski klub. Bilo je precej tujih gostov navzočih — popoldan se je hitro ustanovilo trgovsko društvo — pa tudi domačinov se je nabralo toliko, da je bila dvorana do-

cela napolnjena. Ni čnda, da se v takem slučaju tem bolj občuti čar idile ter romance, moč koračnice ter mazurke. Če pa še sledi temu kaj komičnega ter kot zaključek za mladino neizogibni ples — potem se je slehernika dovolj dobro preskrbelo. Trgovski orhester je pokazal svojo prožnost, v našem mestu mu menda ni kmalu para. Sličnih prireditev si želimo še več!

— **„Mariborski sokol“** si je izvolil na svojem prvem občnem zboru dne 4. prosinca t. l. svojega dosedanjega vrlega starosta gosp. dr. Franjo Rosina zopet predsednikom, „Športno društvo Maribor“ pa zopet svojega večletnega predsednika g. prof. Košana. Na zdar!

— **Ciril-Metodovih razglednic v Mariboru** še pred Božičem ni bilo več dobiti. Seve, podružnici imamo kar dve. Dolžnost ženske podružnice bi bila odpomoči takim nedostatom. Tudi v Cirilovi tiskarni jih ni bilo. Gospodje, kaj pa bi vi rekli, če bi mariborski Slovenci bojkotirali vašo tiskarno ter prodajalnico, kakor delate vi s prepotrebno Ciril-Metodovo družbo? Ciril, te res ni nič sram, da si se Metodu izneveril?

— **„Ljudska knjižnica“ „Slov. Čitalnice“ v Mariboru.** Na občnem zboru „Slov. Čitalnice“ v Mariboru dne 21. decembra 1907 se je čitalo poročilo „Ljud. knjižnice“, ki naznanja, da je štela knjižnica 15. dec. 606 vpis. knjig (63 pesništva, 31 dramatike, 352 pripovednega leposlovja in 160 poučnih). Sestavil se je nov imenik, ki obsega nad 1600 števil in ki naj zadošča potrebam prihodnjih 10 let. Ob novem letu dobimo še češko knjižnico, ki jo podari mariborski češki klub. V programu ljudske knjižnice je tudi ustanovitev mladinskega oddelka. Ob novem letu se otvori ljudska knjižnica v Studencih.

Prejemkov je imela knjiž. 738/93 kron, stroškov 675/72 K, torej ostaja še 63/21 K.

Knjižnica se spominja posebno hvaležno g. dr. Fr. Rosine, ki ji je podaril tega leta 198 K. s katerim denarjem se je kupilo vseh 25 letnikov „Ljub. Zvona“, dalje mnogih rodbin, ki so darovale knjige. Izkaznic se je izdalo letos 348, lani 145. Meseca dec. je bila knjižnica zaprta, ker se preureja. Gospodom, ki so pomagali pri knjižnici na kakoršenkoli način, se je izrekla zahvala.

Poslovanje knjižnice raste od dne do dne. Tri ali štiri osebe tega dela ne zmorejo več. Prosi se, naj se oglašijo sodelavci ter žrtvujejo nekoliko svojega prostega časa eminentno narodnemu delu.

— **Sv. Oče za „Slovenskega Gospodarja“.** Tako nekako se glasi med vrstami v zadnjem uvodniku „Sl. Gospodarja“. Ni slabo agitacijsko sredstvo, ni pa tudi to slab dovtip! List, kateri je oblatil in obrekoval že toliko poštenih ljudi na Spod. Štajerskem, kateri seje samo sovraštvo in razpor, priporoča sam — papež. Ako smo že tako daleč, potem ni čudno, da obračajo ljudje, ki smatrajo vero in verstvo resno za nekaj svetega, cerkvi in njenim služabnikom hrbet.

— **Več rajsni „Slov. Gospodar“** je ves v ognju za Terglava. Na vsa zavijanja, obrekovanja in neumnosti tega duhovniškega glasila se niti ne spleča odgovarjati; imamo v listu premalo prostora. Mislimo pa, da bode v Savinski dolini „Slov. Gosp.“ Terglavu več škodoval ko koristil. Volilci imajo že toliko politične zrelosti, da dobro vedo, kako „dela“ ta list. Zato pomaga le Zdolšek do zmage!

— **„Zveza slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic“** si je ustanovila

socijalni odsek. Ta se bo zlasti bavil z izvenšolskim delovanjem učiteljstva. Odseku predseduje g. A. Pesek, nadučitelj v Narapljah. Ustanoviti se namerava prihodnjo spomlad „Narodna socijalna zveza“.

— **Štajercijanci prirejajo okrog Ptujja pridno shode.** Zadnji dve nedelji v starem letu sta bila shoda v Strazgonjcih in Št. Vidu, preteklo nedeljo v Leskovcu. Na teh shodih razlaga „Štajercijanci“ urednik Linhart neko čudno socijalistično - nemškutarsko mešanico. Nemškutarstvo je seve glavna stvar pri tem. Ptujski Slovenci, mislite torej na obrambo! Stvar morda ni brezpomembna.

— **Cena živine v Ljubljani** je bila zadnjo sredo 58—64 vin. za kilogram žive teže. — Na Dunaju se je plačevalo večeraj, 9. jan. za žive pitane svinje po 94—106 vin. kilogram žive teže, žive napol pitane svinje 72—92 vin, mlade svinje 92—116 vin. Teleta po 80—104 vin.

— **Cene živine v Gradcu** 9. jan. Na sejm je bilo prignanih 1140 glav. Cene stalne. Plačevalo se je za kilogram žive teže: pitani voli 74—82 v., napol pitani 66—72 v., suhi 56—64 v.; pitane krave 52—62 v., napol pitane 44—50 v., suhe 30—42 v.

— **Koliko nas je Slovencev.** Koncem leta 1906 1.475.000. Tako poroča kijevski prof. Florinski v knjigi „Slovansko pleme“. Po podatkih v tej knjigi živi sedaj blizu 149 milijonov Slovanov, med njimi 102 milij. Rusov, nad 5 milijonov Bolgarov, nad 9 mil. Hrvatov in Srbov, nad 19 milijonov Poljakov, nad 7 milijonov Čehov, nad 2 milijona Slovakov. (Nemcev je v Evropi 77 milijonov, Italijanov 30). — Po veri je med Slovani 103 milijone pravoslavni in 34 milijonov rimskih katolikov.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda šolski odsek** je v seji dne 20. grudnia 1907 stavil jako važen sklep: odpraviti tajno kvalifikacijo v ozir družbinim učiteljem. — Otroški vrteci se reformirajo, načrt je sestavil učitelj F. Škulj; ko ga vodstvo odobri, postane navodilo vsem družbinim vrtcem. — Šole se bodo nadzorovale intenzivneje, nadzornik stopi v dotiko tudi z ljudstvom, vse delovanje naj je v evidenci. Družba bode v proslavo Bleiweisa in Vodnika izdala knjižico, pisano v mladinskem tonu, oskrbela pa tudi umetno izdelanih razglednic teh dveh velikih slovenskih mož.

— **Sodba nemškega sodnika o našem pravosodju.** V Ptuj se je dogodil slučaj, katerega nujno priporočamo našim poslancem, da ga pojasnijo v državni zbornici. Znano je namreč, kako se sodi Slovence pri „nemškem“ okrajnem sodišču v Ptuj, saj so nam še v spominu one razsodbe zaradi raztrganega „Štajerca“ itd., zato pa je tudi nujno potrebno, da se ta prošlula „nepristranost“ ptujkega sodišča temeljito osvetli pred javnostjo. V Ptuj se je vršila pred kratkim obravnava proti nemškutarskemu trgovcu Leopoldu Slawitschu — kakor videti, popolnoma pristnega nemškega pokoljenja — a tožil ga je bivši trgovski službenec in varovanec, ker ga je Slawitsch obdolžil tatvine ter ga dal zapreti, pa se je izkazalo, da je dotičnik nedolžen. Slawitsch je trdil pri obravnavi, da je v dobri veri dolžil svojega varovanca tatvine in oproščen je bil. Značilne pa so besede, ki jih je po razglasitvi razsodbe rekel sodnik dr. Marinitsch oproščenemu Slawitschu: „Sie sind nur bei uns in Pettau freigesprochen!“ — Oproščeni ste samo pri nas v Ptuj! — Torej vsako drugo sodišče bi bilo Slawitscha spoz-

nalo krivim, bi ga bilo obsodilo, toda ptujsko sodišče tega ni storilo. Zakaj ne? Na ta „zakaj ne?“ naj odgovori jasno naša justična uprava, ako hoče, da bomo Slovenci sploh mogli imeti še kaj zaupanja v nepristranost c. kr. sodišč.

— **Afera Marechl - Muchitsch.** Znani deželnosodni svetnik in državni poslanec R. Marechl je bil nekaj bojevit petelin. Že kot avskultant je bil protežiranec znanega predsednika Heinricherja in l. 1888 v Slov. Bistrici je igral proti svojemu slovenskemu tovarišu c. kr. adj. B. tako ulogo, da sta bila vesela v enakej meri g. Stiger in predsednik Heinricher, kojega edina zmožnost je bila redko sejane slovenske uradnike preganjati in poditi jih iz službe. — Njegovi protežiranci so Heinricherju pri tem početju pomagali. — Kot c. kr. adjunkt v Šmarji se je Marechl obnašal oblastno in predrzno, kakor da bi se ves svet okoli njegove osebe sukal. Kmalu je bil prestavljen na boljše mesto v Maribor. Tukaj, seveda, ni imel mnogo prilike kazati svoje nemškonaacionalne strasti nad Slovenci, pač pa nad socijalnimi demokraci.

In sedaj pride zanimiva točka. Vodil je preiskavo proti sedanjemu državnemu poslancu V. Muchitschu. Uspeh je bil tak, da je bil slednji obsojen na 4 mesečno ječo radi krivega pričevanja.

Ko so Celjani potrebovali naslednika znanemu Pommerju, jim je oseba g. Marckhla najbolj prijala, češ, da je vreden naslednik Pommerjev, ker je rezek in strasten nemški radikalec. Usoda mu je bila mila; z malo glasovi večine je bil izvoljen državnim poslancem. Da se zaganja najbolj v slovenske poslance, mu niti ne zamerimo. To mu je prirojeno, zaganja se pa tudi v socijalne demokrate. Pri teh je pa mož slabo naletel. V državni zbornici mu je Vinc. Muchitsch pri nekej priliki v obraz zabrusil, da je Marckhl zlorabil uradno oblast, ko je proti Muchitschu vodil preiskavo. Marckhl reagira na to po časnikih („Tagespost“ z dne 16. decembra 1907 št. 347). Toda izjava Marckhla je tako medla in neslana, da vsakdo uvidi, da ima ta mož res veliko masla na svoji deželnosvetniški glavi. G. V. Muchitsch odgovarja v „Arbeiterwille“ dne 22. decembra 1907. Ta izjava je za nas zanimiva, ker g. Muchitsch obeta, da bode o tej stvari še izpregovoril. Muchitsch vzdržuje trditev, da je bil po krivdi Marckhla po nedolžnem obsojen. Kako se bode ta konflikt rešil, na to smo radovedni. Muchitsch je sicer tudi prizadet v vsej stvari, toda njemu bodo vsi dali več vere nego njegovemu nasprotniku Marckhlu. Gradiiva za zanimiv dokaz resnice bi pač Muchitschu ne bilo posebno težko narati, če se malo potruji. Kakor rečeno, stvar vtegne postati še zelo zanimiva.

Kranjsko.

— **Umoril je v Šneberjah** na Kranjskem posestniški sin Iv. Mihelič, kateri se je pred kratkim vrnil iz Amerike, svojo mater. Umoril jo je kuhinjskim nožem pri neki sosedu.

— **Zmrznul je v neki jami blizu Škofje Loke** oženjen delavec Vidmar. Napil se je žganja in nezavesten v jami obležal.

— **Zgorela je na Božič 12 letna** hčerka Marije Boštjančič v Veliki Bukovici. Spala je pri ognjišču; med spanjem se ji je vnela obleka in je bila po zadnji strani telesa čisto ožvana. Vsled opeklin je umrla.

— **Poverjeniki družbe sv. Mohorja** v Ljubljani so po poročilu „Sl. Nar.“ darove, namenjene Ciril-Methodovi družbi, najbrž samolastno obrnili v korist

šentjakobski šoli na Koroškem. Dobro bi bilo brigati se za to stvar tudi na Štajerskem.

— **Umrlo je lansko leto v Ljubljani** 1285 oseb, za 20 več ko l. 1906.

— **Novo društvo.** Vlada je potrdila pravila novega društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko.

— **Nemški narodni svet za Kranjsko** so si ustanovili kranjski Nemci. Izvolili so vanj 8 Ljubljancev, 8 Kočevcev in 8 veleposestnikov. Sklenili so tirati breznačelno politiko in se vezati od slučaja do slučaja z ono stranko, katera jim bode več dala, po geslu: daj, da dam! Smisel za dostojnost in politično moralo je zginil že popolnoma, na Kranjskem se bode še samo barantalo.

Koroško.

— **V št. Jakobu v Rožu** so zmagali pri obč. volitvah 28. decembra zopet Slovenci.

— **Nemška predrznost.** Kako predrzni so Nemci na Koroškem, kaže slučaj, da si je upal nemški „Schulverein“ naprositi občino Globasnico v Podjurski dolini, ki je že 16 let v slovenskih rokah — podpore.

Primorsko.

— **Trgovski konsulent državnih železnic v Trstu.** Uprava državnih železnic, katera posvečuje posebno pozornost podpori in razvoju železniškega dovoza v Trst, je imenovala nedavno trgovskim konsulentom dosedanjega tajnika tržaške trg. zbornice Zdenka Vrbka. Zdenko Vrbka je Čeh in zna tudi slovensko.

— **Kmečka stranka na Goriškem** je imela na Novega leta dan v Gorici zborovanje. Sprejel se je sklep, da ostane stranka samostojna i v bodoče in se ne pridruži nobeni drugi politični stranki v deželi.

— **Burja je zadnji četrtek** silno razsajala po Trstu. Vrgla je mnogo ljudi ob tla, kjer so se tako pobili in ranili, da so jih morali spravljati v bolnišnico.

— **Za Slovence skrbi prav po očetovsko škof dr. Sedej v Gorici.** Da Slovenci v Gorici prav nikoli ne dosežejo lastne srednje šole, ustanovi „slovenski“ škof dr. Sedej lastno katoliško gimnazijo, ki bo imela v spodnjih razredih slovenski, nemški in italijanski oddelek, v višjih pa bo čisto nemška. Za ta zavod pa bo nabiral denar med — slovenskim ljudstvom.

— **Petindvajsetletnico** svojega obstanka je slavil 4. t. m. pešpolk št. 97.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani nas prosi za to le izjavo. „Slovenski Gospodar“ piše v svoji št. 58. z dne 19. grudnia 1907 v notici na tretji strani, da so se šolske sestre na družbini šoli na Muti morale umakniti z Mute, oziroma, da so same prostovoljno odpovedale vsled raznih napadov radikalnega dijaštva in nehonetnega postopanja odbora družbinega.

Na to povsem neutemeljeno in za družbino vodstvo žaljivo prebacivanje, dovoljujemo si vsled vodstvenega sklepa z dne 27. grudnia 1907 na podlagi aktov konstatirati ta le dejstva:

Na Muti je imela družba doslej enorazredno dekliško šolo, ki so jo oskrbovale častite šolske sestre iz Maribora. Kmalu po otvoritvi te šole so se pri vodstvu oglašali različni rodoljubi duhovniškega in posvetnega stanu z nasveti, naj se šola spremeni v mešano dvorazrednico, ker šola, samo za deklice ne donša zadostne koristi. Tako je n. pr. č. g. kapelan Josip Somrek v Marenbergu v dopisu z dne 29. septembra 1900 stavil te tri nasvete: 1. da se šola razširi v dvorazrednico, 2. da se sprejmejo dečki, kar je glavna stvar pri omejeni šoli in, ker tudi kmetje in delavci to žele, 3. da se nastavi moška učiteljska moč. Tudi odborniki obeh podružnic mariborskih so z dopisom z dne 15. marca

1907 prosili, naj skuša družba preje kot mogoče ustanoviti tudi deško šolo na Muti ter so naglašali, da je treba nastaviti za deško šolo poštenega vernega, delavnega, vestnega in neomadeževanega učitelja.

V 185. vodstveni seji je sedanji odbor sklenil na Muti otvoriti dvorazrednico za dečke in deklice. Na to so častite šolske sestre v Mariboru s pismom z dne 15. septembra 1907, št. 121 pisale to-le: „Predstojništvo vpraša in prosi določnega odgovora, če namerava slavni odbor družbe s to novo ureditvijo mutske šole odpustiti šolske sestre, ali jih če še nadalje porabiti za pouk in v kakem razmerju.“

— Na to jim je družba z dopisom z dne 25. septembra 1907, št. 1274 naznanila, da je družba res sklenila šolo na Muti razširiti v mešano dvorazrednico — in pristavila to-le: „Ker pa je v svrhu izvršitve tega sklepa treba zadostiti mnogim predpogojem in ker odbor po svojem tehniškem izvedencu še le študira vprašanje, se li bo dvorazrednica dala spraviti v naše poslopje, Vam danes ne moremo dati nobenega določenega odgovora. Zato Vas prosimo kratkega potrpljenja z

zagotovilo, da Vam pravočasno pišemo, ko bode mogoče storiti kak definitiven sklep.“

Na vodstveno prošnjo si je gosp. nadinženir Jul. Hilbert kot tehniški strokovnjak ogledal graščino in vsa druga gospodarska poslopja, ter pozneje vodstvu izročil utemeljene nasvete o prezidavah in popravah bodisi sploh, bodisi radi pridobitve druge šolske sobe.

V seji dne 6. novembra 1907 je vodstvo predlogom g. nadinženirja Hilberta pritrdilo in z dopisom z dne 7. novembra 1907 se je častitim šolskim sestram na Muti naznanilo, katere poprave in prezidave se morajo izvršiti — družbinem poslopju, ter da bode ta popravila in naredbe nadzoroval član družbinega odbora g. Pahernik. Na ta dopis so častite šolske sestre v Mariboru z dopisom z dne 9. novembra št. 147 odgovorile to le: „Ker vodstvo šolskih sester v Mariboru ni dobilo na prošnjo glede mutske šole nobenega določenega odgovora, pač pa zagotovilo, da se osnuje na Muti v kratkem dvorazredna mešana šola, sklepa, da namerava družbino vodstvo glede učiteljskega osobja uvesti stanje,

Narodna dolžnost vsakega Slovenca je zahajati k sledečim trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem in denarnim zavodom!

Brežice:

Trgovina z mešanim blagom:
Boecio Josip, Uršič in Lipej.

Bizeljsko:

Trgovina z mešanim blagom in vinom:
Frece Martin.

Celje:

Trgovine z manufakturnim blagom:
R. Štermecki, Karol Vanič.

Trgovina s papirjem: Zvezna trgovina.

Trgovine s specerijским blagom:
Kolenc Anton, Pečnik Franc.

Trgovina z mešanim blagom:
Franjo Karlovšek.

Trgovina s steklom: Strupi Franc.

Trgovina z urami in zlatnino:
Salmič Rafael.

Trgovina z žganjem: Diehl Robert.

Brivnice: Anderwald Rud., Kapus Ivan.

Čevljarski mojster: Kolšek Martin.

Fotograf: Pick Viljem.

Gostilne: „Skalna klet“, „Stadt Graz“, „Narodni dom“, Josip Sevcnikar, Lava pri Celju.

Ključavničar: Rebek Ivan.

Knjigoveznica: Zvezna knjigoveznica.

Krojaški mojstri: Zabukošek Josip, Hočevan Josip.

Mesarija: Stelcer Josip.

Modistinja: Pick Matilda.

Pekarija: Vošnjak Franc.

Slikar: Bevc Viktor.

Stavbeni podjetnik: Kukovec Vinko.

Tiskarna: Zvezna tiskarna.

Denarni zavodi: Južnoštajerska hranilnica in celjska Posojilnica v Narodnem domu, Zadržna Zveza v Celju, Lastni dom v Gaberju pri Celju.

I. češka zavarovalna družba:

Alojzij Terček, zastopnik.

Zavarovalna banka: „Slavija“, Ivan Likar, zastopnik.

Gor. Radgona:

Denarni zavodi: Posojilnica v Gornji Radgoni.

Ivanjkovci:

Trgovina z mešanim blagom:
Petovar Lovro.

Prijave sprejme „Slovensko trg. društvo v Celju“.

Kozje:

Umetni mlin in žaga: Maček Anton.

Mislinje:

Trgovina z mešanim blagom:

Šalekar Martin,

Gostilna in lesna trgovina:
Iršič Konrad.

Mozirje:

Izdelovatelj soda vode: Miklavc Anton.

Trgovina z mešanim blagom:

Pevce Rudolf.

Hotel Ilirija in urarstvo:
Zdravko Vasle.

Slovenjgradec:

Trgovina z mešanim blagom:
Druškovič in Valenčak.

Sv. Miklavž pri Ormoži:

Trgovina z mešanim blagom:
Oton Vrtnjak.

Sv. Frančišek (Ksaveri):

Trgovina z mešanim blagom:
Sem Jakob.

Šmarje pri Jelšah:

Trgovina z mešanim blagom:
Štupica Anton, Löschnigg Janez.

Denarni zavod:

Hranilnica in posojilnica v Šmarji.

Gostilna: Habjan Ivan.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Koncesijonirani izdelovatelj mlinov:
Josip Čretnik.

Trbovlje:

Izdelovatelj harmonik in mizar:
Mervar Anton.

Krojač: Pinterič Niko.

Vransko:

Trgovina z mešanim blagom:
Oset Franc.

Zdole:

Trgovina z mešanim blagom:
Ivan Černoga.

Zibika, pošta Šmarje:

Trgovina z mešanim blagom in gostilna: Založnik Ivan.

vsled katerega bi ne bilo več mogoče šolskim sestram poučevati na tamošnji šoli. Radi tega si usoja vodstvo šolskih sester v Mariboru družbi, sklicujoč se na pogodbo, odpovedati oskrbovanje šolskega pouka na Muti in javiti, da šolske sestre ostanejo le pod pogoji, ki so jim zajamčene v pogodbi dn. ze 8. grudnia 1896 št. 2702, oziroma z dne 17. julija 1893, št. 2323, toraj samostojno, kakor do sedaj na Muti do 30. septembra 1908." — V tem dopisu šolske sestre ugovarjajo nekaterim popravilom, češ da so za časa njihovega bivanja na Muti nemogoča in da bi jih taka popravila in preuredbe motile v njih posesti. — Ugovorom radi preuredb v poslopu je vodstvo z dopisom 11. novembra 1907 v toliko ustreglo, da je naročilo edino le priredbo druge šolske sobe, priredba prostorov za pisarno in učila se pa odloži do časa izselitve šolskih sester.

Dopis o odpovedi je vodstvo na podlagi vodstvenega sklepa rešilo z dopisom z dne 2. grudnia 1907, št. 1759: „Častitim šolskim sestram v Mariboru. — Na cenjeni dopis z dne 9. novembra 1907 št. 147, se častitim šolskim sestram naznanja, da je vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v seji dne 25. novembra 1907 odpoved oskrbovanja šolskega pouka na Muti in naznanilo, da se velečastite šolske sestre iz Mute izselijo dne 30. sept. 1908 vzelo obžaluje na znanje. — Pri tem se je konstatovalo, da vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda pri svojih dosedanjih ukrepih v zadevi družbine šole na Muti ni storilo ničesar, kar bi moglo dati kak utemeljen povod za napade, ki so se vršili po javnih listih na družbino vodstvo, in kar bi onemogočilo daljše sodelovanje častitih šolskih sester na Muti. — Dalje je vodstvo v isti seji sklenilo, če bode le mogoče pričetkom prihodnjega šolskega leta, t. j. ob Veliki noči 1908 na Muti otvoriti prvi razred mešane ljudske dvorazrednice. Poleg tega razreda še ostane drugi razred dekliške šole, v katerega pridejo deklice, ki pohajajo sedaj v prvi razred dekliške šole. Za pouk na mešanem prvem razredu se nastavi posvetna učiteljska moč, glede pouka v drugem razredu pa se naprosijo častite šolske sestre, da istega oskrbujejo pod dosedanjimi pogoji do 1. septembra 1908, t. j. do časa svoje izselitve. — Častite šolske sestre uljudno prosimo, da prejem tega dopisa družbi potrdijo ter obenem naznanijo, je li hočejo pouk v drugem dekliškem razredu oskrbovati do 1. septembra 1908.“

Častite šolske sestre so na ta odlok z dopisom z dne 17. grudnia 1907, št. 162 javile: „da ni mogoče, dasi bi (predstojništvo) rado ustreglo želji slavne družbe, oskrbovati pouka v drugem dekliškem razredu do 1. septembra 1908 zajedno z moško učiteljsko močjo, ker se to ne strinja s pravili redovništva.“

To so fakta, na podlagi teh fakt blagovoli slavno občinstvo soditi, je li vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v tej stvari postopalo res — neho-netno.

Gospodarstvo.

— Česko podjetje na Rumunskem. Tvrdki Bächer v Roudnici in F. Melichar v Brandysu in Labi snujeti v Bukarešti komanditno društvo, ki se bode pečalo s prodajo gospodarskih strojev.

— Povišanje ekspedicijskih pristojbin v Trstu. Tvrdka Francesco Parisi v Trstu javlja, da so tržaški spediterji sklenili povišati svoje pristojbine vsled povišanja tržaških mezd v prosti luki in vsled zvišanja skladiških pristojbin v Trstu. Povišanje stopi v veljavo dne, ko stopijo v veljavo višje skladiške pristojbine.

— Splošna svetovna razstava bo 1910. leta v Bruslju pod pokroviteljstvom belgijskega kralja.

— Trgovska pogodba med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Avstro-ogrski konzul v Belem gradu je podal svoje poročilo o gospodarskih razmerah na Srbskem za 1906. l., za leto carinskega boja med Avstrijo in Ogrsko. Poročilo konstatira, da je carinska vojska sicer

provzročila Srbiji škodo, da je pa vkljub temu vendar mogoče govoriti o splošni gospodarski okrepitvi Srbije. Izvoz 1906. l. je narastel po izkazih srbske uradne statistike od 70'7 mil. frankov na 71'6 mil. frankov. Izvoz na Avstro-Ogrsko padel je od 63'4 mil. na 32'3 mil. frankov. Nadomestitev je srbski izvoz iskal in našel v Nemčiji, katera je kupila 1906. l. za 20 mil. frankov srbskega blaga proti 2 mil. 1905. l. ter v Belgiji, kamor se je zateklo že zdavnaj tudi Bolgarsko; v Belgijo je bilo eksportiranega srbskega blaga za 6'3 mil. fr. Avstro-Ogrska je vkljub temu še med vsemi državami, ki uvažajo svoje izdelke na Srbsko, na prvem mestu. Avstro-Ogrsko je uvedlo na Srbsko za 21'7 mil. fr., za 11'7 mil. fr. manj nego 1905. leta; na drugem mestu stoji Nemčija z 9'7 mil., potem Anglija s 3 mil. in Francija z 1'1 mil. frankov.

Svetovne vesti.

— Ubil je svojega 88 letnega očeta s sekuro kmet Mayr blizu Osnabrucka na Nemškem, nato pa se je obesil.

— Petrolej se še enkrat podraži. Avstrijski čistilci petroleja so sklenili zopet zvišati ceno petroleja in sicer za pol krone pri met. stotu.

— Na Hrvatskem vlada velika denarna kriza. Zagrebška trgov. banka je ustavila plačila, trije drugi denarni zavodi so v velikih stiskah. Deloma so to zakrivili konkurzi velikih tvrdk, kakor lesotrčca Vjekoslava v Brodu, veletrčca Schlesingerja v Zagrebu in še drugi.

— Francoska državna banka je znižala diskont od 4 na 3½ odstotka.

— V Palermu so imeli berači protestni shod proti županstvu, katero hoče potrebne vtakniti v sirotišnice. Beračem se očividno med svetom bolje godi.

— Na Danskem je zapadel silen sneg. Na železnicah je ustavljen ves promet. V glavnem mestu Kodanju niso dobili z dežele nobene pošte.

— Solnce je mrknilo prvič v tem letu zadnji petek ponoči. Mrk so videli v Avstraliji, novi Gvineji, Sredaji Ameriki in po Tihem oceanu.

— Potresni sunek so čutili na Starega leta dan v Sarajevu. Nesreča se ni primerila nobena.

— Surovost. Delavec Sedlacek v Grossullersdorfu na Moravskem je v prepiru napadel svojega očeta in mater in ju z nožem smrtnonevarno ranil.

— Maščevalen zaljubljenec. V vasi Fondi blizu Rima je užgal neki Silvestro hišo, v kateri je bila njegova ljubica, zelo lepo dekle, s štirimi svojci. Ker ga je dekle zapustilo, je užgal hišo in z napeto puško branil prebivalcem beg, vsled česar so vsi zgoreli. Zločinca so prijeli te dni v Novem Jorku v Ameriki.

Društvene vesti.

— Občni zbor „Čitalnice v Brezicah“ se vrši v torek 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Posojilnici po običajnem sporedu.

— Kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji ima svoj redni občni zbor dne 12. prosinca t. l. po večernicah pri gosp. Rantašu. K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

— Narodna Čitalnica na Vranskem ima v pondeljek dne 13. t. m. ob 5. uri popoldan v društveni sobi pri Šentaku svoj redni občni zbor. — Z novim letom otvorila je javno knjižnico, katera je ob nedeljah in praznikih od 1. do 2. ure popoldan vsakomur na razpolago.

Odbor.

— Posavska podružnica Slovenskega planinskega društva v Sevnici vabi na občni zbor dne 12. prosinca t. l. ob 4. uri popoldan v prostorih g. Fr. Simončiča v Sevnici. — Vspored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Izvolitev novega odbora. 5. Predlogi in nasveti. 6. Prosta zabava. Na obilno udeležbo vabi

odbor.

— „Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda“ v Žalcu priredi v nedeljo, 12. t. m. v Hodnikovi dvorani gledališko predstavo. Upriporila se bo tridejanska burka „Prvi“, ki obeta občinstvu mnogo smeha in zabave. Sodeluje češki odsek „Narodne godbe“. Po predstavi bo ples. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— „Slovanska Čitalnica“ ter „Bralno in pevsko društvo Maribor“ priredi v nedeljo, dne 12. prosinca 1908 v veliki dvorani Nar. doma „Zaklad“, narodni igrokaz v štirih dejanjih. — Med dejanji svira slavni slov. trgovski orkester. — Vstopnice se prodajajo v nedeljo dne 12. t. m. od 2.—3. ure pop. v čitalniških prostorih. Blagajna se odpre ob pol 7. uri zv. Začetek točno ob 8. uri.

Listnica uredništva.

Braslovče: Dopisa o petnajstletnici „Pevskega društva“ ni bilo mogoče danes priobčiti. Isto velja za št. Repert. Primanjkuje nam prostora!

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali te poštenih starišev se sprejme takoj v prvo modno trgovino za gospode.

IGNAC BEZOVNIK V KONJICAH.

35 3—1

Vabilo

rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Globokem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

kateri se boče vršil

v nedeljo, dne 19. januarja 1908 ob 9. uri predpoldne v zadrugi pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odborenje rač. zaključka pro 1907.
3. Slučajnosti.

37 1

Načelstvo.

Filip Neusteinove

sladke čistilne kroglice (Neusteinove Elizabetine kroglice).

Te kroglice nimajo v sebi nobene škodljive tvarine in so v vsakem oziru boljše ko vsi enaki preparati. Z največjim uspehom se rabijo pri boleznih v trebuhu, čistijo kri, niso nobeno zd avilo, pa boljše in čisto neškodljive, da se lahko rabijo pri

15 7-1

zapretju

v črevesih, gotovem viru največ bolezni. Ker so sladke, jih ima je radi zlasti otroci. Skatlja s 15 kroglicami stane 30 vinarjev; zavitek z 8 skatljami, s 120 kroglicami stane samo 2 K; kdor pošlje znesek 2'45 K naprej dobi še povrhu zastoj zavitek z 8 skatljami.

Svarilo! Pri ponarejanjem svarimo! Zahtevajte Filip Neusteinove čistilne kroglice, ki so samo tedaj prave, ako nosi vsaka skatlja in na odilo našo protokolično varstveno znamko v črno-rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis Filip Neustein, lekarna. Naši po trgovskem sodišču zavarovani zaviti morajo nositi našo tvrdko.

Filip Neusteinova lekarna „k svetemu Leopoldu“

Dunaj I. Plankengasse 6. Zaloga v Celju: Lekarna Rauscher.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Za predpustno sezono:

serpentine
kotiljone
čepice

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali po usnje vezane.

Odjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatate vreč: vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetilicami od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. Solidna in točna posrežba.

Knjigovodja

z dolgoletno prakso, popolnoma zmožen enostavnega in dvostavnega knjigovodstva, v posojilniških in zemljeknjižnih poslih, kakor tudi bilanciranja — popolnoma zmožen — želi svojo službo premeniti. — Naslov pove iz prijaznosti
upravnishvo „DOMOVINE“.
36 2-1

Kupujte narodni kolek!

Suhe gobe, brusnice, maline, želod, jabolke, hruške, fižol, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,

trgovec v Celju

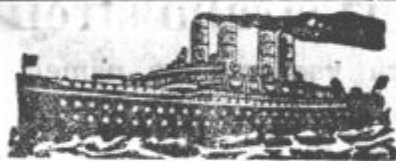
Narodni dom in graška cesta.

Prednosti

17 6-2

„Talanda Ceylon čaja“
„Santa Elena“ Jamaica ruma:

fin okus,
nežen aroma,
izvrstna kakovost.

Kunard Line

TRST-NEW-YORK

je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz LJUBLJANE v Saverio Ameriko, ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potjo. Parniki soprostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **Andrej Odiassek**, Ljubljana, Staničkova ulica št. 25, poleg cerkve Sv. Jurjevega.

Odhodi parnikov iz Reke: Caronia, torek 28. jan. 1908. Carmania, sobota 8. febr. 1908, iz Trsta Slavonija, sredo 12. febr. 1908 iz Liverpoola: Lusitania, (največji in najlepši parnik sveta) 25./1. in 22./2. 1908. Mauretania iz Liverpoola 8./2. 1908.

Mlad trgovski pomočnik

iz dežele, mešane stroke, zmožen obeh deželnih jezikov želi s 1. februarjem v kakem trgu ali na deželi svojo službo spremeniti. — Naslov se izve pri upravnishvu „Domovine“. 23 2

Žene!

ako Vam zaostaja kri, Vas ozdravi **P. Ziervas**, Kalk pri Kölnu št. 265. Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je naglo pomagalo“. Prosi se, da priložite znanko za odgovor. 3 6-2

Češko posteljno perje

po nizki ceni, 6 kg novo, očiščeno K 9'60 boljše K 12'—belo, pavolnomelko, očiščeno K —18 in K —24, snežnobelo, pavolnomelko, očiščeno K —30 in K —36. Pošilja se franko po povzetju. Zamenja in vračilo proti povračilu in portostroškov dovoljena. **Benedikt Sachsel**, Lobes 347, p. Pilsno, Češko.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih cevi za kroglice in drobni svinec, za nasa-janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno puško, naj zahteva najnovejši slovenski cenik, kateri se brezplačno doopošlje. 9-2 Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.

Vajenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme večja trgovina v mešanim blagom na Kranjskem. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnishvo „Domovine“ 26 pod „C & R 9500“. 3-2

Bukove hlode

6 m dolge, 40—55 cm debele pri vrhu kupi po ugodni ceni **M. Grizold**, Račje pri Mariboru. 19 5-3

Generalna agentura

za spedicijo potnikov v vse kraje z najboljšimi in najhitrejšimi parniki na svetu, čez **Basel, Pariz, Havre v Now-York.**

Prevoz po morju samo do 7 dni. — Vsa nadaljna pojasnila, kakor tudi slike notranjosti parnikov, dajemo takoj in brezplačno. — Pišite samo na:

Amerikan. transportno društvo

(Predsednik: Frank Zotti, New-York.) 4. Solothurnerstrasse, Basel, Švica.

Ženitev!

Samostojen obrtnik v glavnem mestu z odprto prodajalno, 30 let star, želi se seznaniti z olikano žensko, ki bi imela veselje do tega poklica. Samo resne ponudbe pod šifro „Pomlad 1908“ na upravnishvo tega lista do 15. t. m. 30 3-2

Samostojen mizar

se sprejme v stalno delo. Več se poizve pri **Ferdinandu Gologranc** v Gaberjih pri Celju. 27 3-2

Trgovski sotrudnik

vešč manufakturne in mešane stroke želi mesto prevzeti v kaki večji trgovini. Blagohotne dopise se prosi pod „Tako 310“ na upravnishvo „Domovine“. 31 3-2

Sprejme se v trgovino z mešanim blagom

učenec

sin poštenih starišev. **Davorin Podlesnik**, trgovec v Radečah 28 pri Zidanemmostu. 2-2

Vabilo

rednemu občnemu žboru

„Hranilnice in posojilnice v Braslovčah“

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 19. januarja 1908 ob 3. uri pop. v združni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev računskih pregledovalcev. 6. Čitanje revizijskega poročila „Zveze“. 7. Slučajnosti.

BRASLOVČE, dne 8. januarja 1907.

Načelstvo.

Neveste

in ženini kupijo najbolje in najceneje v Trgovski hiši **R. STERMECKI, CELJE.**

16 47-2

Skladni koledarji

za trgovce od 22 vinarjev naprej

Stenski koledarji

Družinske pratike

Blaznikove pratike

dobivajo se v **Zvezni trgovini v Celju** Rotovška ulica št. 2

Čast nam je, slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da smo naše glavno zastopstvo gospodu

Ivan Brezovnik-u v Mozirju

poverili z neomejenim delokrogom.

Imenovani bo sprejemal vsakovrstna zavarovanja po jako nizkih premijskih stavkih in kulantnih pogojih.

V nadi, da nas bode slavno občinstvo po posredovanju našega gosp. glavnega zastopnika s svojimi zavarovalnimi predlogi v prav zdatni meri razveseljevalo, znamenjamo

z velespoštovanjem

ogrsko-francoska zavarovalna delniška družba „Franko-Hongroise“.

Prva južnoštajerska

kamnoseška industrijska družba v Celju

naznanja, da je gosp. **VINCENC ČAMERNIK** izstopil iz njene službe in nima torej pravice zanjo dela prevzeti in tudi ne kasirati denarja.

Slavnemu p. n. občinstvu se najtopleje zahvalimo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo v nadaljni številni obisk. Posebno opozorimo še radi izdelatve cerkvenih del in raznovrstnih nagrobnih spomenikov, katere dobite po najnižji ceni.

Z velespoštovanjem

38 3-1

Prva južnoštajerska

kamnoseška industrijska družba v Celju.

Za neveste in ženine poročni prstani in druga ženitovanka darila.

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uhanov, verižic i. t. d. Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem, katere razpošiljam zaslonj in poštine prosto.

Naročite cenike

Točna postrežba! Nizke cene!

10 13-1

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-3

Na drobno in debelo!

5 10-2

Na drobno in debelo!

Ivan Ravnikar, Celje

trgovina s špecerijskim blagom, barvami, deželnimi pridelki in vinom.

Priporočam svojo dobro založeno zalogo k božiču vse vrste južnega sadja in sardin, posterv v olju, slanikov, rusov in polenovke, direktno importiranega najfinjšega ruskega in kitajskega čaja, Jamaica ruma, konjaka, vseh vrst zdravilnega vina. Za zimo posebno še priporočam salonski petrolej v vrčkih Kaiserol. Proti kataru znano dobro uplivajoče slatino Emaquelle in Constantinquelle. Častiti duhovščini priporočam sveče za cerkve vseh vrst in velikosti.

Nizke cene!

Točna postrežba!

SINGERjevi šivalni stroji

za vse mogoče namene

ne le za obrtne, temveč tudi za vsa družinska šiviljna dela se dobijo le pri nas.

39 -1

Pazite na to, da se kupuje le v naših trgovinah.

Naše trgovine poznate vse po tej sliki.

SINGER Co. ake. družba za izdelovanje šivalnih strojev, CELJE, Kolodvorska ul. 8. Podružnice v vseh večjih mestih.

POZOR! Vsi drugi šivalni stroji pod imenom Singer, po drugih trgovinah so sestavljeni po našem starejšem sistemu, kateri pa daleč zaostaja za našimi novejšimi sistemi družinskih šiv. strojev v konstrukciji zdatnosti in vzdržljivosti.

„Ilustrovani narodni koledar“ letnik XIX.

za leto **1908**

je dobiti še nekaj komadov Zvezni tiskarni v Celju.

Cena: elegantno v platno vezan K 1.50, po pošti 20 vinarjev več.

Uredil prof. dr. Ant. Dolar.

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Galošne, prave ruske, s znamko „ZVEZDA“ PROVOĐNIK priporoča

P. Kostič v Celju.